

А.П. Грінько, д-р екон. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

Л.І. Безгінова, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН МЕНЕДЖМЕНТУ

Інноваційна складова освітнього процесу відповідно до вимог компетентісної парадигми вищої освіти відображається в таких змінах:

1) орієнтація процесу навчання на самостійність, автономію студента і трансформація функції навчання у функцію педагогічної підтримки навчання;

2) перерозподіл часу між самостійною і аудиторною роботою на користь першої та одночасне збільшення часу особистого спілкування з викладачем;

3) формування нової установки освіти на розвиток мислення й діяльності;

4) створення відкритої системи навчально-інформаційного освітнього середовища за рахунок активного впровадження інформаційних технологій в освітньому просторі та широкого використання сучасних інтерактивних технологій.

Побудова освітнього процесу, яка забезпечує взаємозалежний розвиток здатності майбутнього фахівця з менеджменту до самоосвітньої діяльності і його здатності до саморозвитку й самореалізації, обумовлює необхідність активізації самостійної роботи здобувачів вищої освіти у сфері менеджменту та забезпечується виконанням завдань різнорівневого плану, зокрема:

1) репродуктивних – завдання на відтворення знань, умінь (тести, тренувальні вправи за заданим алгоритмом, методичні розробки за зразком; складання словника основних термінів, бібліографії та огляду основних першоджерел);

2) реконструктивних – розвиток загальної ідеї рішення в конкретний спосіб стосовно до умов завдання (резюме з прочитаної лекції/статті/монографії та ін., анотації до статті; складання логічної опорної схеми конспекту, доповіді, хронологічної таблиці, адрес передового досвіду (інновацій), класифікаторів, вибір із запропонованих або самостійна розробка алгоритмів, способів вирішення поставленого завдання тощо);

3) евристичних – створення нестандартних ситуацій, рішення нетипових задач (складання аналітичної довідки, розробка

управлінських моделей, аналіз та вирішення проблемних ситуацій, задач, рішення запропонованих кейсів, розробка планів, конспектів, сценаріїв до запропонованої теми відповідного заходу, аналіз відеоматеріалів і формування методичних рекомендацій та ін.);

4) творчих – формування нового бачення проблеми в знайомій ситуації, вміння виявляти нові функції об'єкта, здатність на основі відомих способів вирішення завдання знайти новий, гнучкість мислення, готовність відмовитися від помилкового рішення (написання тез, статей, творів, розробка колективних, творчих справ, розробка анкет для дослідження, самостійне складання проблемних завдань, ситуацій, моделювання управлінських ситуацій, збір емпіричного матеріалу для виконання курсової роботи, звіти з проведеного дослідження, розробка і захист проектів, самостійне складання і оформлення кейсів з актуальних проблем науки й практики менеджменту, розробка і програвання ділових ситуацій тощо).

У свою чергу, досягнення високого рівня професійної підготовки майбутніх менеджерів передбачає широке використання інформаційно-комунікаційних технологій в організації самостійної роботи в процесі вивчення дисциплін менеджменту. Серед таких технологій можна виокремити:

1) технологію електронного навчання (e-learning), що актуалізує відображення знань у предметній області та дозволяє величезній кількості людей багаторазово використовувати один раз створений мультимедійний освітній контент, у тому числі в інтерактивному режимі, із доступом у реальному часі;

2) технологію змішаного навчання (blended learning), яка дозволяє об'єднати традиційне і дистанційне навчання та залежно від цілей курсу використовувати різні форми спілкування з викладачем;

3) відкриті дистанційні курси (Massive Open Online Courses – MOOC), які дозволяють майбутнім фахівцям обирати предметні курси за власними вподобаннями, долучатися до безкоштовних навчальних матеріалів найвідоміших університетів світу та вдосконалювати знання іноземних мов.

Цілеспрямоване застосування інноваційних підходів в освітньому процесі вищої школи дозволяє активізувати самостійну роботу студентів із різними електронними засобами навчального й розвиваючого призначення; формувати стійкі вміння використання сучасних інформаційних технологій та навички роботи з ними, дає їм можливість виробити здатності, спрямовані на отримання нових теоретичних і практичних знань, поглиблювати знання іноземної мови на професійному рівні тощо.